

Byggnads plan för en
**jämställd
byggbransch**

Alla tjänar på en jämställd byggbransch.

Idag är det inte jämställt på våra arbetsplatser. För att alla ska må bra på jobbet behöver branschen förändras. Ska vi kunna bygga allt som behöver byggas kan vi inte stänga ute eller skrämma bort stora delar av arbetskraften.

Att dagens byggarbetsplatser är ojämslällda går helt emot de regler och rättigheter som finns för att alla ska ha en bra arbetsmiljö och känna trivsel på jobbet. Därför behövs förändringar både i den fysiska, psykosociala och organisatoriska arbetsmiljön.

Diskrimineringen måste stoppas. Arbetsplatser och skyddskläder måste anpassas för både kvinnor och män. Attityder och jargonger behöver bli mer öppna och accepterande. Exempelvis har Byggnads och Byggchefernas kampanj *Stoppa machokulturen* visat att en förändring är nödvändig – och möjlig. Byggnads driver också olika rättsärenden för medlemmar utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Men mer behöver göras och fler behöver göra mer.

Byggnads vill aktivt bidra till att stärka kvinnor i byggbranschen. För med fler kvinnor på våra arbetsplatser minskar machokulturen och antalet olyckor. Arbetsmiljön blir helt enkelt tryggare för alla.

Det här vill Byggnads

En jämställd byggbransch är ett av Byggnads grunduppdrag. Vårt mål är att perspektivet alltid ska finnas med när vi utvecklar våra kollektivavtal och i det löpande arbetsmiljöarbetet. Tre områden är särskilt viktiga:

1. Jämställda kollektivavtal
2. Jämställt samhälle och arbetsmarknad
3. Stöd till våra förtroendevalda

1

Jämställda kollektivavtal.

Kollektivavtalen är könsneutrala. Men i en mansdominerad bransch som byggbranschen kan tolkningar av avtalen i praktiken begränsa jämställdheten. Avtalen behöver utvecklas och omfatta följande områden:

► **Jämställd arbetsmiljö**

Alla ska känna sig trygga där de byter om, går på toaletten och duschar. Samtliga arbetsplatser ska ha omklädningsrum för både kvinnor och män och toaletter med sanitetspåsar.

Det ska finnas arbetsredskap och arbetskläder som passar, oavsett kön.

► **Föräldraskap som en del av arbetslivet**

Fler män ska både kunna och uppmuntras till att ta mer föräldraledighet och VAB för att skapa ekonomisk jämställdhet. Det behövs en högre föräldralön, extra tillägg vid VAB, mer arbetstidsförkortning. VAB och föräldraledighet ska inte påverka avtalspensionen.

Män och kvinnor som vill vara föräldralediga ska självklart inte diskrimineras.

► **Förbud mot sexuella trakasserier**

Hela 95 procent av alla arbetsgivare bryter mot Diskrimineringslagen när de saknar en handlingsplan mot sexuella trakasserier. Förebyggande åtgärder, förbud mot sexuella trakasserier och arbetsgivarens skyldighet att utreda behöver därför skrivas in i kollektivavtalet. Företag behöver också ta ett större ansvar mot diskriminering i underentreprenörsleden.

”Jag tycker att kläder ska passa människor och inte könsanpassas. Det flesta kläder på marknaden har anpassats en viss typ av män. Att öka medvetenheten om att kroppar ser olika ut gör att det finns större valmöjlighet för alla. Du ska kunna välja kläder som passar din kropp.”

Lotta Sjölander, GävleDala

”Det krävs en större debatt i samhället. För mig var det självklart att dela föräldraledigheten fifty fifty och att ta mitt ansvar. Alla har ju olika förutsättningar men ibland vägs det ekonomiska perspektivet in lite väl mycket. Jag tycker att man kan skära ned lite på nöjen under en kort tid som det här innebär. Det är det värt.”

James Karlsson, snickare,
skyddsombud och sammankallande MB

2

Jämställt samhälle och arbetsmarknad.

Byggnads driver på i olika politiska frågor för ett mer jämställt samhälle och arbetsliv. Några av de viktigaste områdena är:

▶ Höjda pensioner

Ojämställda löner betyder ojämställda pensioner. Garantipensionen behöver generellt höjas och eventuellt lönebortfall på grund av föräldraledighet, VAB och sjukskrivning ska kompenseras. Andra områden som skulle gynna jämställda pensioner är att avskaffa PPM och införa möjligheten att gå i pension tidigare för den som slitit ut kroppen på arbetet.

▶ Höjd kapitalskatt

Löneskillnaderna mellan män och kvinnor minskar. Ändå minskar inte de ekonomiska skillnaderna orsakat av de ökade kapitalinkomsterna. De gör också att ojämlikheten mellan rika och fattiga i samhället ökar lavinartat. Höjd kapitalskatt ökar alltså både jämlikheten och jämställdheten i Sverige.

▶ Förstärkt välfärdssystem

Fungerande skola, förskola och äldreomsorg är viktiga för att stärka jämställdheten.

3

Stöd för förtroendevalda.

Byggnads fackligt förtroendevalda är viktiga förebilder på arbetsplatserna. Ska byggbranschen bli jämställd behöver de rätt kunskap och konkreta verktyg för att kunna driva jämställdhetsfrågan och motverka diskriminering och trakasserier på arbetsplatserna. Byggnads erbjuder utbildningar för både förtroendevalda och personal om diskriminering. Alla ska veta vad som gäller och hur man går till väga om en arbetskamrat utsätts för diskriminering. Ett material om sexuella trakasserier kommer att tas fram för skyddsombud. Vi måste också fortsätta vara aktiva för att få fler kvinnor i olika styrelser och till fackliga uppdrag.

Har du upplevt diskriminering på din arbetsplats?
Kanske har du själv drabbats eller sett någon annan?

- ▶ Är du **medlem** i Byggnads ska du kontakta din MB-ledamot (*medbestämmande*). De ska i sin tur alltid informera arbetsgivaren innan de går vidare med ett fall. Vill du ha råd och stöd kan du också ringa till Byggnads medlemscenter 010-601 10 00.
- ▶ Är du **skyddsombud** och upptäcker ett *diskrimineringsfall* ska du först alltid informera arbetsgivaren innan du går vidare. Eftersom diskrimineringsfall på sikt kan bli rättsfall ska du sedan föra ärendet vidare till din MB. Du kan också alltid vara ett stöd för den kollega som utsatts. Det kan betyda mycket bara att du lyssnar och visar stöd. Var dock tydlig med att fallet som sådant inte behandlas som en arbetsmiljöfråga och att du behöver föra den vidare till ditt MB.
- ▶ Är du **skyddsombud** och får kännedom om ett fall av *trakasserier* eller *kränkande särbehandling* är det däremot en fråga för dig. Vill du lära dig mer om detta kan du kontakta Byggnads arbetsmiljöansvarig i din region.
- ▶ **Läs mer:**
byggnads.se/jamstalldhet

Vad behöver göras för en jämställd byggbransch?

Förändringar behövs både i den fysiska, psykosociala och organisatoriska arbetsmiljön. Diskrimineringen måste stoppas. Arbetsplatser och skyddskläder måste anpassas och attityder och jargonger behöver bli mer öppna och accepterande.

▶ **Arbetsgivare behöver ta ansvar**

Kollektivavtalen behöver bli mer jämställda. Alla ska känna sig trygga när de byter om, går på toaletten och duschar. Arbetsredskap och arbetskläder som passar alla ska finnas.

▶ **Jämställd samhällspolitik**

Höjda pensioner och ett förstärkt välfärdssystem är viktiga områden för att öka jämställdheten i samhället och på arbetsmarknaden. Höjd kapitalskatt skulle öka både jämlikheten och jämställdheten.

▶ **Byggnads som förebild**

Byggnads fackligt förtroendevalda är viktiga i arbetet för mer jämställda arbetsplatser. Vi behöver utbilda och stärka våra förtroendevalda i sin roll att förändra attityder och stötta sina arbetskamrater. Även Byggnads personal får utbildning och vi måste fortsätta vara aktiva för att få fler kvinnor i olika styrelser och till fackliga uppdrag.